

NORGES HØYESTERETT

Den 21. april 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Normann, Bull og Sæther i

HR-2023-753-U, (sak nr. 23-018904STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Fredrik Verling)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat May-Britt Erstad)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte en anke fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd første punktum.
- (2) A ble 24. juli 2022 tiltalt for flere forhold. Tiltalen post IV og VII lyder slik:

«IV **Straffeloven § 156 første ledd**
for å ha hindret en offentlig tjenestemann i å utføre en tjenestehandling.

Grunnlag:

Natt til søndag 6. februar 2022 ca. kl. 02.30 utenfor Bunnpris Torggaten i Bergen sentrum slåss han med uniformerte vektere slik at politiet måtte bistå for å holde ham under kontroll. Da politibetjent Olsson og Almberg tok tak i hver sin arm for å hindre ham i å fortsette å angripe den ene vekteren, strammet han kroppen og forsøkte å vri seg unna med all sin kraft, slik at enda en politipatrulje måtte bistå med å holde ham fysisk under kontroll. Gjennom sin motstand forsøkte han å hindre politibetjentene i å gjøre sine nødvendige tjenestehandlinger.

VII **Vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 22 første ledd**
for å ha ført en motorvogn når han var påvirket av alkohol (ikke edru) eller andre berusende eller bedøvende midler.

Grunnlag:

Fredag 3. juni 2022 ca. kl. 10.00 i ---vegen 00 i Bergen kjørte han en Audi A4 personbil med kjennemerke XX00000, til tross for at han var påvirket av alkohol og andre berusende eller bedøvende middel. Blodprøve tatt av ham samme dag kl. 10.56 viste at han hadde en alkoholkonsentrasjon i blodet på 1,28 promille, samt en konsentrasjon i blodet av kokain på 0,2464 mikromol per liter blod.»

- (3) Hordaland tingrett avsa 23. november 2022 dom og kjennelse. Punkt 2 i domsslutningen lød slik:

«A, fødd 00.00.1993, blir dømd for brot på

straffelova § 155

straffelova § 271

straffelova § 156 første ledd

straffelova § 263

straffelova § 231 første ledd

vegtrafikklova § 31 første ledd, jf. § 22 første ledd

vegtrafikklova § 31 første ledd, jf. § 24 første ledd første punktum

legemiddelova § 31 andre ledd, jf. § 24 første ledd

til fengsel i 45 -førtifem- dagar jf. straffelova 2005 § 79 bokstav a, og ei bot på 45 000 kroner, subsidiært 15 dagar fengsel.

Varetekt kjem til frådrag med 1 - ein - dag jf. straffelova 2005 § 83.»

- (4) A anket til lagmannsretten. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalen post IV og VII og straffutmålingen.
- (5) Ved Gulating lagmannsretts beslutning 4. januar 2023 ble anken nektet fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd første punktum.
- (6) A begjærte ankenektelsen omgjort. Ved lagmannsrettens beslutning 3. februar 2023 ble omgjøringsbegjæringen ikke tatt til følge.
- (7) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Det er i korte trekk anført at domfellelsen i hovedsak bygger på troverdighetsvurderinger, slik at lagmannsretten ikke hadde forsvarlig grunnlag for å nekte anken fremmet. Når det gjelder post VII er det særlig vist til at lagmannsretten har bygget på en politiforklaring som ikke ble opplest i tingretten, og til at det er motstrid mellom to andre vitneforklaringer. Det anføres også at begrunnelsen er mangelfull når det gjelder nektelsen av bevisanken over post VII.
- (8) *Påtalemyndigheten* har anført at anken ikke kan føre frem og viser til lagmannsrettens redegjørelse.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd. I dette ligger blant annet at utvalget kan prøve om begrunnelsen er tilstrekkelig, og om det ut fra retts- og bevisspørsmålene var forsvarlig å nekte anken fremmet etter en skriftlig og forenklet behandling, jf. HR-2022-808-U avsnitt 9 med videre henvisninger. Dersom tiltalte benekter å ha begått den handlingen som beskrives i tiltalen, kan hans eller hennes forklaring settes til side som mindre troverdig enn forklaringene fra fornærmede eller andre vitner bare dersom lagmannsretten, på grunnlag av skriftlig og forenklet vurdering, har grunnlag for å konstatere at det samlet foreligger bevis og omstendigheter som gjør at det kan utelukkes at den tiltalte forklarer seg riktig, jf. HR-2021-2058-A avsnitt 33.
- (10) Etter ankeutvalgets syn hadde lagmannsretten et forsvarlig grunnlag for å nekte bevisanken over tiltalen post IV om hindring av offentlig tjenestemann fremmet. Bevisbildet –

forklaringen fra to polititjenestepersoner – gjør det mulig for lagmannsretten å utelukke at tiltalte forklarte seg riktig.

- (11) Når det gjelder tiltalen post VII om ruspåvirket kjøring, er hendelsesforløpet og grunnlaget for domfellelsen beskrevet slik i tingrettens dom:

«Retten finn det bevist at tiltalte hadde fest heime hos seg i ---vegen natt til 3. juni. Om morgonen den 3. juni observerte naboen B frå leilegheita si at fleire av festdeltakarane køyrde av garde i bil. Naboen mistenkte dei i å køyre i ruspåverka tilstand, men B såg ikkje kven som køyrde. Etter ei tid kom bilen igjen og parkerte utanfor leilegheita til tiltalte. B gjekk ned til vegen. Han var no i kontakt med politiet på telefon for å melde frå om mogleg promillekøyring. Etter ei tid kom tiltalte og ei venninne ut igjen frå leilegheita til tiltalte og køyrde av garde i bilen. Vitne B har forklart at han stod langs vegen og såg tiltalte køyre bilen. Tiltalte køyrde forbi B medan han snakka med politiet. Tiltalte har forklart at det var venninna som køyrde bilen, men basert på forklaringa frå B finn retten det bevist at det var tiltalte som køyrde bilen.»

- (12) I anken til lagmannsretten ble det blant annet anført at det ikke var tiltalte, men en tidligere kjæreste av tiltalte, C, som hadde kjørt bilen. Det ble også anført at B ikke kunne ha sett tiltalte kjøre bilen, og at det er et motsetningsforhold mellom den tiltalte og B.

- (13) Lagmannsrettens begrunnelse for å nekte anken fremmet lyder slik:

«Tingretten bygger sin domfellelse på at et vitne, B, observerte at tiltalte førte motorvogn rett forbi ham på det aktuelle tidspunktet. Hans vitneforklaring i retten underbygges av politiforklaring i dok 11,07,04,01 s. 2 hvor vitnet oppgir at han hadde øyekontakt med tiltalte da han satt i førersetet. Tiltalte påstår at det var hans venninne, C, som førte bilen. Det er korrekt at hun på ett tidspunkt førte bilen, men B er helt klar i sin observasjon av at tiltalte førte bilen og observerte ham som meget beruset («dritings») like etterpå. Av dok 11,07,04,02 fremgår det videre at C ved avhør på stedet forklarer at tiltalte har kjørt hennes bil ved den aktuelle anledningen.

Tiltalte har et dårlig forhold til B og har kalt ham ulike skjellsord. Han påstår at B derfor uriktig har beskyldt tiltalte for promillekjøring. I lys av Bs nøkterne forklaring sammenholdt med ekskjæresten Cs forklaring på stedet, er opplysningen om et motsetningsforhold mellom tiltalte og B ikke tilstrekkelig til å etablere en rimelig og fornuftig tvil.

Det er ingen ting som tyder på at bevisene vil bli vurdert annerledes ved fornyet behandling for lagmannsretten.»

- (14) Ankeutvalget bemerker at lagmannsrettene for å oppfylle forsvarlighetskravet må være varsomme «med hensyn til å vektlegge forhold som tingretten etter umiddelbar bevisførsel og kontradiksjon ikke har bygget på», jf. HR-2020-1868-U avsnitt 10 med videre henvisninger og Rt-2010-597 avsnitt 16 flg. Dette gjelder særlig dersom det aktuelle vitnet ikke har forklart seg for tingretten, jf. Rt-2011-893, eller dersom lagmannsretten benytter politiforklaringer for å ta stilling til et faktum der tingrettens dom er uklar, jf. Rt-2010-62. Slike bevis vil lagmannsretten som regel ikke ha et forsvarlig grunnlag for å vurdere ved en skriftlig og forenklet behandling.

- (15) I saken her supplerer lagmannsretten bevisbildet for tingretten med en politiforklaring fra en annen person, C, som tingretten ikke bygget på. Det fremgår av rettsboken for tingretten at C forklarte seg for tingretten, men det går ikke frem av dommen hva som ble sagt eller hva som

er begrunnelsen for at tingretten ikke bygget på vitnemålet hennes. Politiforklaringen til C er ikke nevnt i tingrettens dom.

- (16) På denne bakgrunnen kan lagmannsretten etter ankeutvalgets syn ikke ha hatt et forsvarlig grunnlag for å vurdere innholdet i politiforklaringen opp mot de øvrige bevisene i saken. Politiforklaringen er sentral i lagmannsrettens begrunnelse for hvorfor anken ikke tillates fremmet – dels ved at forklaringen peker i retning av at det var den tiltalte som førte bilen, og dels ved at forklaringen brukes som argument for ikke å legge vekt på opplysningen i anken om at det er et motsetningsforhold mellom den tiltalte og det ene vitnet som tingretten baserer sin domfellelse på.
- (17) Lagmannsrettens beslutning 4. januar 2023 må etter dette anses som mangelfull hva gjelder forholdet i tiltalen post VII, og beslutningen må derfor oppheves på dette punktet.
- (18) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves for så vidt gjelder nektelsen av å fremme anken over tiltalen post VII. For øvrig forkastes anken.

Henrik Bull
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Knut Erik Sæther
(sign.)